

mes nõuandeteenistus
www.pikk.ee

Uue perioodi otse- ja investeeringutoetused

LILIA KULLI
TRIIN LUKSEPP

Europe Meelis Arengu
Põllumajandus- ja
Ruralia arengule
maaspikenduste

Uue perioodi otse- ja investeringutoetused

Ajakava

9.30-10.00 sisenemine Zoomi

10.00-11.30 ettekanne

11.30-11.45 paus

11.45-13.15 ettekanne

13.15-13.30 arutelu, küsimused

mes nõuandeteenistus
www.pikk.ee

Euroopa Maaila Arengu
Programmi toetusel
Euroopa Investeeringud
naapirkondadesse

Uue perioodi otsetoetused

- Millest räägin?
- Tingimuslikkus
- Põhisissetulekutoetus
- Loomakasvatustoetused
- Tootmiskohustusega toetused
- Ökokavad

Tingimuslikkus

- Nõuetele vastavus + rohestamine = tingimuslikkus
- Sisuliselt on tegemist nõuetele vastavuse süsteemi ambitsioonikama edasiarendusega
- Tingimuslikkus ei ole eraldi toetusmeede, vaid põllumajandustegevusega ja põllumajandusmaaga seotud nõuete baastasemete kogum, mida tuleb toetuste saamiseks täita lisaks toetuste nõuetele

Tingimuslikkus

- Tingimuslikkuse süsteem koosneb kahte tüüpi nõuetest:
- kohustuslikud majandamisnõuded ehk KM
- ning maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded ehk HPK

Tingimuslikkus

- 9 maa heas põllumajanduskeskkonna seisundis hoidmise standardit (senisele lisaks rohestamisenõuded)
- 11 kohustuslikku majandamisnõuet kliimamuutuste leevendamise ja kohandamise, veekeskkonna, elurikkuse ja maastike, toiduohutuse, taimekaitse ja loomade heaolu valdkonnas
- Alates 2025 rakendub sotsiaalne tingimuslikkus töötingimuste, töötajate tervise, tervishoiu ja tööohutuse valdkonnas

Tingimuslikkus

- Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded ning kohustuslikud majandamisnõuded
- Vastu võetud 21.12.2022 nr 68 (Maaeluministri määrus)

Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise (HPK)nõuded

- 1. süsinikuvaru säilitamise üldised kaitsemeetmed (**püsirohumaa säilitamine**)
- Nõuet peavad täitma kõik tootjad!!!!
- Nõue- püsirohumaa pindala suhtarv Eestis põllumajandustootjate deklareeritud kogu põllumajandusmaa pindalasse ei väheneks rohkem kui 5% võrreldes 2018. aastal kindlaks määratud võrdlussuhtarvuga. Püsirohumaa suhtarv arvutatakse igal aastal uuesti taotlejate deklareeritud pindalade alusel.

HPK nõuded

- püsirohumaad on lubatud asendada püsirohumaa uuendamiseks ja mullaviljakuse tõstmiseks.
- Sellisel juhul tuleb ülesharitava püsirohumaa asemele rajada sellega võrdse pindala ulatuses püsirohumaad.
- Püsirohumaade asendamine on lubatud ülesharitud püsirohumaade mõistele vastava rohumaaga ka neil aastatel, mil suhtarv on vähenenud üle 5 %

HPK 2 nõuded

- turvasmullaga põllumajandusmaal on kündmine ja freesimine keelatud Kuivendatama märgalaid ja turvasmullaga põllumajandusmaad ei tohi kuivendada.
- Drenaažisüsteeme on lubatud rekonstrueerida üksnes siis, kui kasutatakse lahendusi, mis ei suurenda kasvuhoonegaaside heitkoguseid, ja kui see on vajalik mineraalmullas paikneva kuivendussüsteemi toimimiseks.
- -nõuded rakenduvad 2024.aastal

HPK 3 nõuded

- keelatud põllumajandusmaal kulu, heina ja põhu põletamine
- Põllumajandus- ja Toiduameti ettekirjutuse alusel ohtliku taimekahjustaja tõrjeabinõu rakendamise eesmärgil on põletamine lubatud.
- Lisaks võib loodus- ja linnudirektiivi eesmärkide täitmiseks Keskkonnaamet anda erandi kulu ja heina põletamiseks.

HPK 4 nõuded

- nõue erosiooni piiramiseks üle 10% kaldega aladel.
- Nõude kohaselt tuleb üle 10% kaldega aladel erosiooni takistamiseks põllumajandusmaa harimisel kasutada sobivaid agrotehnilisi võtteid.
- Sobivateks agrotehnilisteks võteteks on –
- mulla harimine risti kallakuga,
- püsirohuma rajamine,
- heintaimede kasvatamine,
- minimeeritud mullaharimine,
- kaitseribade rajamine küngaste nõlvadele või veekogude kallastele.

HPK 5 nõue

- Põllumaast ja püsikultuuride alusest maast, mida toetuse saaja kasutab, peab vähemalt 50% olema talvise taimkatte all.
- Juhul, kui põllumajandusliku majapidamise põllumaast vähemalt 50 protsendil kasvatatakse köögivilja, puuvilja, marjakultuuri, lilli, maitse- ja ravimtaimi ning istikuid, peab põllumajandusliku majapidamise põllumaast ja püsikultuuride alusest maast vähemalt 30 protsenti olema talvise taimkatte all.
- Talviseks taimkatteks loetakse 1. novembrist kuni 31. märtsini põllumaal olevad põllumajanduskultuurid, sealhulgas vahekultuurid, kõrretüü ja taimejäänused.

HPK 6

- Külvikorra nõue –
- põllumajandusliku majapidamise põllumaal, ei tohi samal põllul sama põhikultuuri kasvatada üle kolme aasta (välja arvatud mitmeaastased põllukultuurid (näiteks rohumaakultuuride, looduslike rohttaimede ning kesa korral).
- Lisaks kolmeaastasele viljavahelduse nõudele tuleb 50% majapidamise põllumaal vahetada põhikultuuri igal aastal.
- nõude täitmisest vabastatud põllumajandustootjad, kelle ettevõtte on mahepõllumajandusseaduse alusel tunnustatud või põllumajanduslikud majapidamised, kus põllumaa suurus on kuni 10 ha
- nõuded jõustuvad 1. jaanuaril 2024. a.

HPK 7

- Vooluveekogu äärde tuleb jätta puhverriba, kus on keelatud väetist ja taimekaitsevahendit kasutada.
- Veekaitsevööndi ulatus veekaitsevööndi arvestamise lähtejoonest on:
 - 1) Läänemerel, Peipsi, Lämmi- ja Pihkva järvel ning Võrtsjärvel – 20 meetrit;
 - 2) teistel järvedel, jõgedel, ojadel, allikatel, kanalitel, peakraavidel ja maaparandussüsteemide avatud eesvooludel – **kümme meetrit**,
 - 3) peakraavidel ja maaparandussüsteemide avatud eesvooludel valgalaga alla kümne ruutkilomeetri – **üks meeter**.
- Veekaitsevööndi ulatuse arvestamise lähtejoon on ruumiandmete seaduse kohaselt Eesti topograafia andmekogu põhikaardile kantud veekogu veepiir.
- Kui peakraav, kanal või maaparandussüsteemi eesvooluks olev kraav on Eesti topograafia andmekogu põhikaardile kantud joonobjektina, on veekaitsevööndi ulatuse arvestamise lähtejooneks süvendi serv.

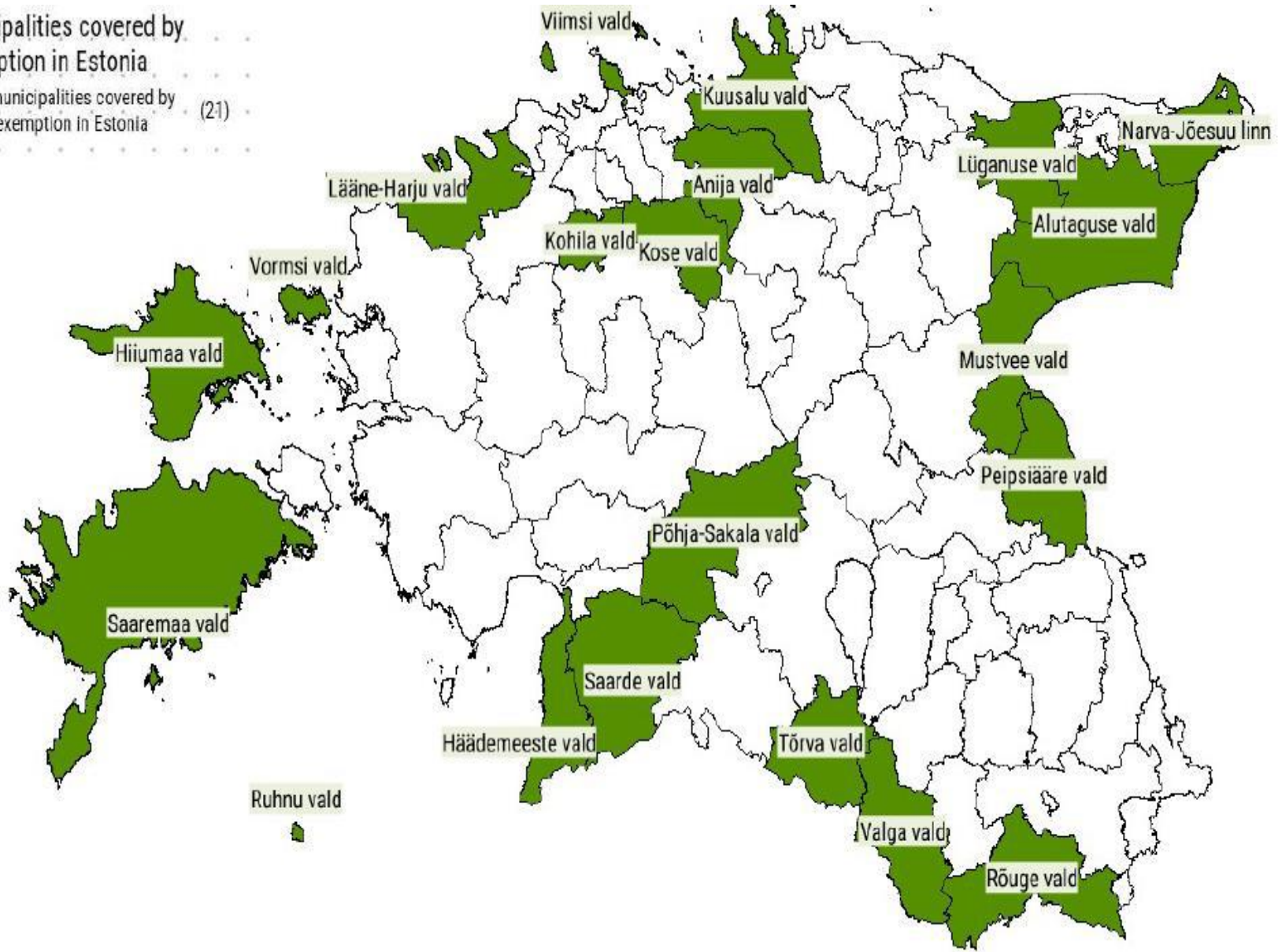
HPK 7

- Puhverriba laius on vähemalt:
- 1 meeter – kui Veeseaduse järgi on veekaitsevöönd 1 m,
- Puhverriba laius on 3 meetrit, kui 1 meetrine veekaitsevöönd on üle 10 % kaldega alal.
- 10 meetrit – kui Veeseaduse järgi on veekaitsevöönd 10m

Rural municipalities covered by forest exemption in Estonia

 Rural municipalities covered by forest exemption in Estonia (21)

mes nõuandeteenistus
www.pikk.ee

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandus- ja
Riikliku kalade ja
veeressuranduse

HPK 8

- 1. Tootmisega mitteseotud objektide või maaalade all asuva põllumajandusmaa minimaalne osakaal
- 2. Maastikule iseloomulike vormide säilitamine
- 3. Keeld lõigata hekke ja puid lindude pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal
- 4. Meetmed invasiivsete taimeliikide vältimiseks

HPK 8

- Variant 1
- Taotleja määratleb oma põllumajandusliku majapidamise toetusõiguslikust põllumaast
- vähemalt 4% mittetootlike aladena ja maastikuelementidena
- Mittetootlike aladena lähevad arvesse mustkesa , sööti jäetud maa , haljaskesa (lubatud ainult haljasväetisena sissekänniks),
- HPK puhverribad ,
- 6- 12m laiused rohumaaribad
- Mittetootlike elementidena lähevad arvesse
- põllumaal ja selle servas asuvad säilitatavad maastikuelemendid
- Taotlejal peab olema nii mittetootlike alasid ,
- kui ka mittetootlike elemente

HPK 8

- Variant 2
- põllumajandustootja jätab tootmisest kõrvale maa-ala või maastikuelemente kokku sellise pindala ulatuses, mis moodustab vähemalt kolm protsenti tema põllumajandusliku majapidamise toetusõigusliku põllumaa pindalast, kui ta võtab strateegiakava ökoalade sekkumise kohustuse.
- Juhul, kui põllumajandustootja ei soovi taotleda ökolade sekkumist, **ei ole võimalik** antud varianti kasutada
- Antud baasnõude lävendi täitmiseks sobivad tootmisest kõrvale jäetud maa-alana mustkesa, sööti jäetud maa, haljaskesa haljasväetise sissekänniks,
- 6-12 meetri laiused rohumaaribad ning HPK puhverribad.
- Elementideks sobivad aga maastikuelemendid.
- Võrreldes lõikes 2 sätestatud variandiga, ei ole antud variandi raames oluline, et taotlejal oleks ilmtingimata elemente.

HPK 8

Variant 3

- Taotleja määratleb oma põllumajandusliku majapidamise toetusõiguslikust põllumaast vähemalt 4%lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride kasvualadena (taimekaitsevahendite kasutamise keeld!) ning 3% mittetootlike aladena või mittetootlike elementidena.
- Mittetootlike aladena läheb arvesse mustkesa, sööti jäetud maa, haljaskaasa – lubatud ainult haljasväetisena sissekänniks.
- Mittetootlike elementidena läheb arvesse põllumaal ja selle servas asuvad säilitatavad maastikuelemendid
- Taotlejal peab olema nii lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride kasvualasid kui ka mittetootlike alasid või mittetootlike elemente.

Erisus 2023

- 2023. aastal võib põllumajandustootja määratleda maa-ala tootmisest kõrvale jäetud maa-alana ka siis, kui neil kasvatatakse või toodetakse põllumajandustooteid,
- välja arvatud sojauba, mais ja lühikese raieringiga madalmets,
- ning kasutatakse taimekaitsevahendeid.

Põhisissetulekutoetus ehk PST

- Asendab ÜPT-d
- Toetust antakse vähemalt ühe hektari põllumajandusmaa kohta, millel tegeletakse nimetatud põllumajandusliku tegevusega ning mida taotlejal on õigus kasutada taotluse esitamise aasta 15. juuni seisuga.
- Põllumajandusmaal, millel tegeletakse põllumajandusliku tegevusega, peab olema välistatud ebasoovitava taimestiku ulatuslik levik ning seda maad peab olema võimalik kasutada järgmisel kasvuperioodil põllumajanduslikuks tegevuseks ilma lisakuludeta
- Põllumajandusmaa peab olema heas korras – tuleb kasvatada põllumajanduskultuuri või hooldada maad vähemasti igal teisel aastal

Ümberjaotatav toetus

- Ümberjaotavat toetust antakse taotlejale, kellele antakse sama kalendriaasta kohta põhisissetuleku toetust.
- Ümberjaotavat toetust antakse kuni 130 hektari põllumajandusmaa kohta.
- Toetus diferentseeritakse vastavalt maakasutuse suurusele: vahemikus 1–10 ha koef 0,43 ja
- üle 10 ha esimese 130 ha eest koef 1
- Kavandatud ühiku summa on:
- Majapidamised 1-10 ha-10 eurot (9/11)
- Majapidamised üle 10 ha kuni 130 ha eest-23 eurot (21/26)

Noore põllumajandustootja toetus

- Taotleja peab taotlema põhisissetuleku toetust ning täitma põhisissetuleku toetuse nõudeid.
- taotluse esitamise aastal peab noor põllumajandustootja olema kuni 40-aastane ning ei tohi saada taotluse esitamise aastal 41.
- Toetust makstakse füüsilisele isikule, füüsilisest isikust ettevõtjale ja juriidilisele isikule kuni viis aastat eeldusel, et taotleja on alustanud põllumajandusliku tegevusega maksimaalselt kuni viis kalendriaastat enne kui ta esitas esimest korda noore põllumajandustootja toetuse taotluse.
- Seega kui taotleja esitab esimest korda noore põllumajandustootja toetuse taotluse, siis tema põllumajandusliku tegevuse alustamise algusaasta saab olla mitte hilisem kui 2018. aasta.

Noore põllumajandustootja toetus

- põllumajandusalase hariduse ja töökogemuse nõudeid:
- Vähemalt üheaastase põllumajandusalase töökogemuse all mõistetakse seda, et taotlejal peab olema praktiline ehk tegelik põllumajandusalane töökogemus põllumajandusliku tegevuse valdkonnas.
- Hariduse nõude täitmisel võetakse arvesse põllumajandusharidus, kas põllumajandusalane keskeri- või kõrgharidus või kutseeaduse § 4 lõikes 4 nimetatud kvalifikatsiooniraamistiku kutsekvalifikatsiooni 4. tase põllumajandustootmise valdkonnas või Eesti hariduse infosüsteemis enne 2013. aasta 1. septembril registreeritud õppekavale vastav põllumajandusalane kutsekeskharidus.

Noore põllumajandustootja toetus

- noore põllumajandustootja toetust antakse kuni 100 hektari põllumajandusmaa kohta
- See tähendab seda, et toetuse taotleja põllumajandusmaa suurust ei ole piiratud aga toetust antakse maksimaalselt kuni 100 hektari eest.
- Kavandatud ühikusumma on 91 eurot (82/100)

Ökoalade toetus

- Toetust antakse põllumaa ja maastikuelementide aluse maa ökoalana määratlemise ja tootmisest kõrvale jätmise eest toetuse taotlemise kalendriaasta (*kohustuseaasta*) jooksul.
- Taotleja määratleb kohustuseaastal põllumaal või sellega külgneval alal ökoala sellise pindala ulatuses,
- Et ala ja maastikuelementide aluse maa pindalaga moodustavad kokku vähemalt 10 protsenti taotleja põllumajandusliku majapidamise põllumaa ja maastikuelementide aluse maa pindalast.

Ökoalade toetus

- Ökoala on:
- 1) sööti jäetud maa ja haljaskesa haljasväetise sissekänniks;
- 2) rohumaariba alune maa;
- 3) maastikuelemendi alune maa;
- 4) lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride kasvuala.

Ökoalade toetus

- Valida 2 praktika vahel
- taotleja peab määratlema HPK baasnõude kohutuse täitmiseks oma põllumajandusliku majapidamise toetusõiguslikust põllumaast vähemalt 4% mittetoolikke alasid ja elemente ning lisaks vähemalt 6% ökoalasad, mis kokku moodustab vähemalt 10 protsenti.
- Nimetatud praktika rakendamisel peab taotleja arvestama, et baasnõude täimiseks seatud lävend on võrreldes teise valikuga kõrgem ning selle tingimuse kohaselt peab taotleja määratlema samal ajal sobilikke mittetoolikke alasid ja elemente.
- Ökoalana saab määratleda lämmastikku siduva põllumajanduskultuuri kasvuala ainult nimetatud valiku korral

Ökoalade toetus

- taotleja peab määratlema oma põllumajandusliku majapidamise toetusõiguslikust põllumaast vähemalt 3% mittetootlike alasid või elemente HPK baasnõude kohustuse täitmiseks
- ning vähemalt 7% ökoalasad.
- Samuti on võimalik selle praktika kohaselt täita kohustus kas ainult mittetootlike alade või mittetootlike elementide määratlemisega või mõlemaga.
- Antud valiku puhul ei ole võimalik taotlejal määratleda lämmastikku siduvaid põllumajanduskultuure

Ökoalade toetus

- peab jälgima, et tingimuslikkuse süsteemis HPK baasnõude jaoks ette nähtud mittetootlikud alad ja elemendid ning ökoalade toetuse saamiseks ette nähtud ökoalad võivad erineda.
- Ökoalades ei ole toetusõiguslik puhverriba, mustkesa, säilitatavad maastikuelemendid.

Ökoalade toetus

- Ühikumäär:
- toetuse minimaalne ja maksimaalne ühikumäär, mis ühe hektari põllumaa, sealhulgas ökoalana määratletud põllumaa kohta on 10 kuni 21 eurot.
- Tegemist on baasmaksega, mille puhul taotlejale antakse toetust kogu majapidamise toetusõiguslike põllumaa hektarite kohta

Ökoalade toetus

- Ühikumäär:
- Toetuse minimaalne ja maksimaalne ühikumäär ühe hektari ökoalana määratletud säilitatava maastikuelemendi aluse maa kohta on 150 kuni 160 eurot.

Ökosüsteemi säilitamine põllumajandusmaal

- Toetust antakse mitmekesise põllumajandusmaastiku, maastikuelementide ja looduslike alade säilitamise eest toetusõiguslikul ja sellega piirneval maal ühe kalendriaasta (*kohustuseaasta*) jooksul.
- Kalendriaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril

Ökosüsteemi säilitamine põllumajandusmaal

- Toetuse minimaalne ja maksimaalne ühikumäär ühe hektari maa kohta on 20 eurot kuni 21 eurot, juhul kui põllumaal asuv põld on kaetud vähemalt 60 protsendi ulatuses ökosüsteemiteenust võimaldavate maastikuelementide mõjualadega ja looduslike alade mõjualadega.
- Toetuse minimaalne ja maksimaalne ühikumäär ühe hektari maa kohta on 30 kuni 31 eurot, juhul kui põllumaal asuv põld on kaetud vähemalt 90 protsendi ulatuses ökosüsteemiteenust võimaldavate maastikuelementide mõjualadega ja looduslike alade mõjualadega.

Ökosüsteemi säilitamine põllumajandusmaal

- Toetust antakse põllumaal asuva põllu kohta, mis on vähemalt 60 protsendi või vähemalt 90 protsendi
- ulatuses kaetud ökosüsteemiteenust võimaldavate maastikuelementide mõjualade ja looduslike alade
- mõjualadega.
- Põllumaal asuva põllu ökosüsteemiteenust võimaldavate maastikuelementide mõjualadega ja looduslike
- alade mõjualadega kaetuse arvutamisel arvestatakse mõjualade ulatust järgmiselt:
- 1) puittaimedega maastikujoonelemendi mõjuala on 35 meetrit selle servast;
- 2) pindalalise põllusaare mõjuala on 75 meetrit selle servast;
- 3) punktelemendilise põllusaare mõjuala raadius on 35 meetrit;
- 4) põllumaaga piirneva metsa mõjuala on 35 meetrit selle servast;
- 5) kiviaia mõjuala on 35 meetrit selle servast;

Ökosüsteemi säilitamine põllumajandusmaal

- Toetust antakse põllumaal asuva põllu kohta, mis on vähemalt 60 protsendi või vähemalt 90 protsendi
- 6) põllumaaga piirneva pärandniidu ja inventeeritud väärtusliku püsirohuma mõjuala on 300 meetrit selle servast;
- 7) põllumaaga piirneva kaitsealuse taimeliigi esinemisala ja punktobjekti mõjuala on 35 meetrit selle servast;
- 8) loodusliku vooluveekogu mõjuala on 45 meetrit selle servast;
- 9) laiema kui kahemeetrise kraavi mõjuala selle servast on meetrite arv, mis on võrdne kraavi maksimaalse meetrites väljendatud laiuse ja teguri 1,5 korrutisega

Ökosüsteemi säilitamine põllumajandusmaal

- Taotlejale on taotlusvormil mõjualade ulatus ja nendega kaetuse protsent põllu kohta välja arvatatud ja kaardile kantud

mes nõuandeteenistus
www.pikk.ee

Piimalehma kasvatamise toetus

- Taotleja peab toetuse saamiseks ajavahemikul 2. märts-9.september oma karjas vähemalt ühte nõuete kohast piimalehma.
- Toetust antakse kuni 270 piimalehma kohta.
- Ühikumäär diferentseeritakse
- Karjad väiksemad kui 270 piimalehma (koef1)
- Karjad suuremad kui 270 piimalehma
- kuni 270 piimalehma eest (koef0,5)
- Kavandatud ühikusumma on vastavalt 320 eurot ja 160eurot

Ute ja kitse kasvatamise toetus

- Taotleja peab toetuse saamiseks 2. märtsist kuni 9. septembrini oma karjas vähemalt kümnet nõuetekohast utte või emakitse.
- antakse toetust taotlejale, kes on põllumajandusloomade registri andmete kohaselt taotluse esitamise kalendriaasta 2. märtsist kuni 9. septembrini kokku vähemalt kümnet utte või emakitse, kes on vähemalt ühe aasta vanune

2. märtsi seisuga

- Toetust antakse kuni 450 utte või emakitse kohta
- Kavandatud ühiksumma on 28 eurot

Ammlehma kasvatamise toetus

- antakse toetust taotlejale, kes põllumajandusloomade registri andmete kohaselt peab taotluse esitamise kalendriaasta 2. märtsist kuni 9. septembrini kokku vähemalt viit lihatõugu ammlehma või vähemalt kaheksa kuu vanust lihatõugu lehmmullikat.

Ammlehma kasvatamise toetus

- Ammlehma kasvatamise otsetoetust antakse kolme erineva ühikumäära alusel.
- Koefitsiendiga 1,0 kuni 100 ammlehma või vähemalt kaheksa kuu vanuse lehmmullika kohta,
- koefitsiendiga 0,46 101 kuni 200 ammlehma või vähemalt kaheksa kuu vanuse lehmmullika kohta
- ning koefitsiendiga 1,1 taotlejale, kes peab jõudluskontrolli all oleva ammlehma või vähemalt kaheksa kuu vanust lehmmullikat, kes on vähemalt ühe lihatõu 75-protsendilise veresusega
- Kavandatud Ühikusumma on vastavalt 120 eurot ja 55eurot ning 132 eurot

Taotlemine

- Taotleja esitab ajavahemikul 2. märtsist kuni 15. aprillini PRIA-le elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu taotluse

Tera- ja kaunvilja kasvatamise otsetoetus

- tera- ja kaunvilja kasvatamise otsetoetust antakse taotlejale, kes kasvatab vähemalt viiel hektaril põllumajandusmaal lisas nimetatud tera- ja kaunviljakultuuride kasvatamise otsetoetuse toetusõiguslikke kultuure.
- Taotleja vastab PST toetuse nõuetele ning täidab kogu ettevõttes tingimuslikkuse nõudeid
- Tera- ja kaunvilja kasvatamise otsetoetust antakse kuni 100 hektari põllumajandusmaa kohta.

- Kavandatud ühiku summa on 28 eurot

Puu- ja köögivilja ning marjakultuuride otsetoetus

- puu- ja köögivilja ning marjakultuuride kasvatamise otsetoetust antakse vähemalt 0,30 hektari põllumajandusmaa kohta, millel kasvatatakse lisas nimetatud puu- ja köögiviljakultuure.
- Põllumajandusmaal, mille kohta antakse puu- ja köögivilja ning marjakultuuride kasvatamise otsetoetust, on sätestatud viljapuude ja marjapõõsaste minimaalne istutustihedus
- Kavandatud ühiku summa on 363eurot

Seemnekartuli kasvatamise otsetoetus

- Seemnekartuli kasvatamise otsetoetust antakse vähemalt 0,30 hektari põllumajandusmaa kohta, millel
- kasvatatakse sordilehte või Euroopa Liidu ühtsesse põllukultuuride sordilehte võetud sordi seemnekartulit,
- mis on sertifitseeritud põllumajandusministri 3. mai 2006. a määruses nr 58 „Seemnekartuli kategooriad ning seemnekartuli tootmise ja turustamise nõuded” sätestatud nõuete kohaselt.

Perioodi 2023–2027 keskkonnasõbraliku majandamise toetus

- Toetust antakse füüsilisest isikust ettevõtjale või juriidilisele isikule, kes tegeleb maaeluministri 21.detsembri 2022. a määruse nr 71 „Otsetoetuste saamise üldised nõuded, põhisissetuleku toetus, ümberjaotav toetus ja noore põllumajandustootja toetus nimetatud põllumajandusliku tegevusega“

KSM toetus

- Toetust antakse taotleja kasutatava kokku vähemalt ühe hektari suuruse:
- 1) põllumaa kohta, millel kasvatatakse põllukultuuri, köögivilja, maasikat, ravim- või maitsetaime;
- 2) põllumaa kohta, millel asub mitmeliigiline väike põld;
- 3) põllumaa kohta, millel kasvatatakse heintaime;
- 4) põllumaa kohta, millel kasvatatav heintaim on põllumajandusministri 24. aprilli 2006. a määruses nr 56
- „Söödakultuuride seemne kategooriad ning söödakultuuride seemne tootmise ja turustamise nõuded” sätestatud nõuete kohaselt põldtunnustatud *heinaseemnepõld*;
- 5) püsilõuetaimede aluse maa kohta, millel kasvatatakse puuvilja- või marjakultuuri;
- 6) püsirohumaat kohta.

KSM toetus

- Rohumaa (nii lühiajaline kui pikaajaline) kohta antakse toetust maksimaalselt selle rohumaa pindala ulatuses, mis on võrdne taotlusel märgitud ja kindlaksmääratud maa pindalaga, mille kohta toetust taotleti ja millel kasvatati
- põllu- või aiakultuuri
- või mida hoiti söötis või millel oli põldtunnustatud heinaseemnepõld.

KSM toetus

- Toetust antakse keskkonnasõbraliku majandamise põhitegevuse või lisategevuse elluviimise eest toetusõiguslikul maal ühe kalendriaasta jooksul (1.a kohustus)

KSM toetus

- Keskkonnasõbraliku majandamise lisategevused, mille elluviimise eest toetust antakse, on:
- 1) orgaanilise multši kasutamise lisategevus;
- 2) haljasväetiskultuuri kasvatamise lisategevus;
- 3) mitmeliigilise väikese põllu lisategevus;
- 4) vahekultuuri kasvatamise lisategevus;
- 5) happelise mulla lupjamise lisategevus;
- 6) glüfosaadi mittekasutamise lisategevus.

KSM toetus

- Toetust ei anta maa kohta, mille kohta antakse
- 1) pärandniidu hooldamise toetust;
- 2) väärtusliku püsirohumaa toetust;
- 3) mulla- ja veekaitsetoetust

KSM toetus

- Happelise mulla lupjamise lisategevuse eest antakse toetust põllu kohta, mille kohta on koostatud ja PRIAle elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu hiljemalt kohustuseaasta 1. detsembriks esitatud lubiväetise kasutamise soovituselga lubjatarbekaart, mis lähtub mullatüübist, mulla veerežiimist ning mullaproovidest
- analüüsitud mulla orgaanilise süsiniku sisaldusest, mulla happesusest ja taimedele omastatava kaltsiumi ja magneesiumi sisaldusest.
- Happelise mulla lupjamise lisategevuse elluviimise eest antakse toetust põllu kohta, millel on kuni 10 protsendi ulatuses, kuid mitte rohkem kui ühel hektaril, turvasmuldi

KSM toetus (Lupjamise lisategevus)

- Taotleja kasutab põllul, mille kohta on koostatud lubjatarbekaart, lubiväetist.
- Mulla lupjamiseks kasutatakse tuhka või lisaks tuhale muud lubiväetist. Lupjamiseks kasutatud lubiväetise kohta peavad andmed olema kantud väetiseregistrisse.
- Tuha tekke aluseks oleva toorme ja muu lubiväetise päritolu tõendav dokument peab olema kohapeal kontrollimiseks kättesaadav.
- Pärast mulla lupjamist külvatakse põllule põllumajanduskultuur või peab seal kasvama taimik.
- Põllul, millel kasutatakse lubiväetist, kasvatatakse sügisei vahekultuure või peab seal olema püsirohumaad või maaeluministri
- 21. detsembri 2022. a määruse nr 68 „Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded ning kohustuslikud majandamisnõuded” nõuete kohaselt talvine taimkate

KSM toetus (glüfosaadi mittekasutamise lisategevus)

- Taotleja ei kasuta kohustuseaasta jooksul glüfosaati sisaldavaid taimekaitsevahendeid kogu põllumajandusliku majapidamise põllumajandusmaal

KSM toetus

- Toetuse baasnõueteks on:
- põllumajandusliku tegevuse kohta põlluraamatu pidamine,
- Tingimuslikkuse nõuded (HPK nõuded+ KM nõuded taimekaitse osas)

KSM toetus (põhitegevuse nõuded)

- **Elektroonilise põlluraamatu pidamine**
- Taotleja peab kogu põllumajanduslikus majapidamises tehtud põllumajandusliku tegevuse kohta veeseaduse alusel peetavat põlluraamatut elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonnas või PRIA e-teenuse keskkonnaga liidestatud e-teenuse keskkonnas
- **Lämmastikubilansi koostamine**
- Taotleja peab põllumajandusmaa kohta, millel kasvatab põllukultuuri või heintaime ja millel kasutab lämmastikku sisaldavat väetist või kasvatab lämmastikku siduvat põllumajanduskultuuri, põllupõhist arvestust lämmastiku mulda viimise ja mullast väljaviimise kohta e-põlluraamatus.
- *Hakkab kehtima alates 2024*

KSM põhitegevuse nõuded (Viljavaheldus)

- 1) samal maal ei kasvatata teravilja kauem kui kolmel järjestikusel aastal;
- 2) ristõieliste sugukonda kuuluvat põllumajanduskultuuri ei kasvatata samal maal uuesti enne kolme aasta möödumist;
- 3) samal maal ei kasvatata maasikat kauem kui viiel järjestikusel aastal.
- Sööti jäetud maa ja mustkesa, mida kasutatakse põllumajanduskultuuride vaheldusena, ei katkesta
- külvikorras teravilja ja ristõieliste sugukonda kuuluvate põllumajanduskultuuride järgnevust kohustuseaastal ega kohustuseaastale vahetult eelnenud kalendriaastatel.
- 4. Vahekultuur ei katkesta külvikorras teravilja ja ristõieliste sugukonda kuuluvate põllumajanduskultuuride
- järgnevust kohustuseaastal ega kohustuseaastale vahetult eelnenud kalendriaastatel.
- 5. Maisi, tatra või sorgo kasvatamine katkestab teraviljade järgnevuse külvikorras.

KSM põhitegevuse nõuded(liblikõieliste kasvatamine)

- Taotleja kasvatab vähemalt 15 protsendil kogu põllumajandusliku majapidamise põllumaal liblikõieliste sugukonda kuuluvaid põllumajanduskultuure puhaskultuurina,
- segus kõrreliste heintaimedega või segus teiste haljasväetiseks kasvatatavate põllumajanduskultuuridega.
- Taotleja, kelle ettevõtte on mahepõllumajanduse seaduse alusel tunnustatud, kasvatab vähemalt 20 protsendil kogu põllumajandusliku majapidamise põllumaal liblikõielisi puhaskultuurina, segus kõrreliste heintaimedega või segus teiste haljasväetiseks kasvatatavate põllumajanduskultuuridega.
- Liblikõieliste puhaskultuuri või liblikõieliste-kõrreliste heintaimede segu on lubatud kasvatada ka allakülvina.
- Liblikõieliste kaetus liblikõieliste-kõrreliste heintaimede ja liblikõieliste-haljasväetistaimede segu taimikus peab olema vähemalt 30 protsenti.
- Põldhernest on lubatud kasvatada tugikultuuriga, kui põldherne kaetus segu taimikus on vähemalt 70 protsenti.

KSM põhitegevuse nõuded (sertifitseeritud seeme)

- Taotleja kasutab külvisena kohustuseaastale vahetult eelnenud kalendriaasta sügisesel ja kohustuseaasta kevadisel teraviljade külvipinnal kokku vähemalt 15 protsenti sertifitseeritud teraviljaseemet.
- Maisi ja sorgo külvipinda ning teravilja ja teiste põllumajanduskultuuride segu külvipinda ei loeta teraviljade kogupinna hulka ning sertifitseeritud seemnega külvatud teraviljade pinna hulka.
- Maisi ja sorgo seemet ei arvestata sertifitseeritud teraviljaseemne hulka.
- (4)

KSM põhitegevuse nõuded (glüfosaadi piirang)

- Taotleja ei kasuta glüfosaati sisaldavaid taimekaitsevahendeid:
- 1) põllukultuuri taimede tärkamisest, istutamisest või maha panemisest kuni saagi koristamiseni;
- 2) maal, millel kasvatatakse aiakultuuri;
- 3) mustkesal, sööti jäetud maal, haljaskesal ja haljasväetiseks kasvatatavatel taimedel ning vahekultuuridel

KSM põhitegevuse nõuded (mullaproovid)

- Taotleja korraldab põllumajandusmaa kohta, mille kohta ta toetust taotleb, mullaproovide võtmise ning proovide saatmise mullaanalüüside tegemiseks akrediteeritud laboratooriumisse hiljemalt kohustuseaasta 1. detsembriks.
- Kui põllumajandusmaalt, mille kohta toetust taotletakse, on varem võetud mullaproov ja selle kohta on väljastatud laboriprotokoll mulla happesuse, mulla orgaanilise süsiniku sisalduse, taimedele omastatava fosfori ja kaaliumi sisalduse kohta,
- peab taotleja korraldama mullaproovi võtmise ja laboratooriumisse saatmise eelmise mullaproovi võtmise aastale järgneva viienda aasta 1. detsembriks
- Mullaproovid arvestusega 1 proov 5 ha kohta,
- Aianduses arvestusega 1 proov 3 ha kohta

KSM põhitegevuse nõuded (taimekaitsesvahendite kasutamise piirang)

- Sama keemilise taimekaitsevahendi toimeainet ei kasutata samal põllul ühe kalendriaasta jooksul rohkem kui kaks korda.
- nõuet kohaldatakse suvinisu, talinisu, talirukki, suviadra, suvikaera, suvirapsi, talirapsi, suvirüpsi, talirüpsi, hariliku maisi, hariliku herne, põldoa ja heintaimede kasvatamise korral,
- välja arvatud heinaseemnepõllul
- nõuet ei kohaldata insektitsiidide kasutamise korral.

KSM põhitegevuse nõuded

- **Kohustuslik koolitus**
- Taotleja või taotleja heaks tegutsev füüsiline isik, kes tegeleb taotleja põllumajanduslikus majapidamises põllumajandusliku tegevusega, peab osalema kohustuseaasta 1. detsembriks vähemalt ühel keskkonnasõbraliku majandamise alasel koolitusel, koolituseks loetakse ka infopäev, konverents, esitlustegevus.
- **Aianduses lisaks: aiakultuuri teenindusalade ja reavahede nõuded, feromoonpüünised ja mitmekesisuse elemendid**

KSM ühikumäärad

- Põhitoetuse ühikumäär 40–50 eur/ha/a.
- (Mahepõllumajanduse korral ühikumäär 20–26 eur/ha/a)
- •Köögivilja, maasikas, puuvilja-jamarjakultuurid ühikumäär 230–254 eur/ha/a.
- (Mahepõllumajanduse korral ühikumäär 50–70 eur/ha/a)
- Lisatoetus aiakultuuride kasvatajatele orgaanilise multši eest 150–151 eur/ha/a.
- Lisatoetus köögivilja kasvatajatele haljasväetise kasvatamise eest 110–154 eur/ha/a.
- Lisatoetus mitmeliigilistele väikestele põldudele 340–476 eur/ha/a.
- •Lisatoetus vahekultuuride kasvatamise eest 60–84 eur/ha/a.
- •Lisatoetus happeliste muldade lupjamiseks 50–70 eur/ha/a.
- •Lisatoetus glüfosaadi mittekasutamiseks 15–21 eur/ha/a.

2023 a. erisus

- 1. samal maal ei kasvatata teravilja kauem kui kolmel järjestikusel aastal;
- 2. ristõieliste sugukonda kuuluvat põllumajanduskultuuri ei kasvatata samal maal uuesti enne kolme aasta möödumist; neil põldudel millel kasvatatakse 2022. aastal külvatud ristõielisi talikultuure või taliteravilja.
- Taotleja kasutab külvisena kohustuseaastale vahetult eelnenud kalendriaasta sügisesel ja kohustuseaasta kevadisel teraviljade külvipinnal kokku vähemalt 15 protsenti sertifitseeritud teraviljaseemet. aastal -ei kohaldata põllumajandusmaa suhtes, millel kasvatatakse 2022. aastal sertifitseerimata seemnega külvatud taliteravilja.

Mahepõllumajandus

- mahepõllumajandusliku taimekasvatuse toetust antakse mahepõllumajandusliku tegevuse elluviimise eest toetusõiguslikul maal ühe kalendriaasta *kohustuseaasta*) jooksul.
- mahepõllumajandusliku loomakasvatuse toetust antakse veiste, lammaste, kitsede, hobuste, sigade, küülikute, kodulindude või mesilasperede mahepõllumajanduslikult pidamise eest ühe kalendriaasta jooksul. Kohustus algab tagasiulatuvalt 1. jaanuaril.
- Lõikes 3 on sätestatud, et mahepõllumajandusliku loomakasvatuse toetust antakse üksnes selle toetusõigusliku maa kohta, mille kohta antakse samal kohustuseaastal ka mahepõllumajandusliku taimekasvatuse toetust.

Mahepõllumajandus

- Taotleja täidab kogu kohustuseaasta jooksul
- mahepõllumajanduslikul maal
mahepõllumajandusliku taimekasvatuse nõudeid
- ning mahepõllumajanduslike loomade puhul
mahepõllumajandusliku loomakasvatuse nõudeid.

Mahepõllumajandus

- Toetuse ühikumäär:
- põllukülvikorras olevad kultuurid 132-182 EUR/ha;
- köögivili 800-1120 EUR/ha,
- rohumaad, mille kohta peetakse vähemalt 0,2 LÜ mahepõllumajanduslikke loomi 25-35 EUR/ha;
- kartul, ravim- ja maitsetaimed, puuvilja- ja marjakultuurid 300-420 EUR/ha

Mahepõllumajandus(koolitus)

- Mahepõllumajandusele ülemineku korral peab taotleja või taotleja heaks tegutsev füüsiline isik, kes tegeleb taotleja põllumajanduslikus majapidamises mahepõllumajandusliku tegevusega,
- osalema toetuse esmakordse taotlemise kalendriaasta 1. novembriks vähemalt kahel mahepõllumajandusliku tootmise algkoolitusel

Mahepõllumajandus

- Algkoolitustel ei pea osalema taotleja või taotleja heaks tegutsev füüsiline isik,
- kes on toetuse taotlemise aastale eelnenud viie kalendriaasta jooksul osalenud vähemalt kahel mahepõllumajandusliku tootmise algkoolitusel või õppepäeval
- või mahepõllumajandusliku tootmise, töötlemise või turustamise täienduskoolitusel või õppepäeval.

Mahepõllumajandus

- Mahepõllumajandusliku loomakasvatuse toetust antakse taotlejale, kelle ettevõttes
- peetakse kogu kohustuseaasta jooksul
- mahepõllumajanduslikult veiseid, lambaid, kitsi, hobuseid, sigu, küülikuid,
- mesilasperesid või kodulinde ning kellele antakse mahepõllumajandusliku taimekasvatuse toetust.

Turvas ja erodeeritud mulla kaitse toetus

- Toetust antakse turvas- ja erodeeritud mulla kaitselise tegevuse elluviimise eest määruses sätestatud ajavahemiku jooksul toetusõiguslikul rohumaal, mis on kindlaks määratud esimesel kalendriaastal esitatud taotluse alusel
- Mullakaitselist tegevust peab ellu viima viie järjestikuse kalendriaasta (*kohustuseperiood*) jooksul.

Turvas ja erodeeritud mulla kaitse toetus

- Toetust antakse taotlejale, kes taotleb keskkonnasõbraliku majandamise toetust,
- või kes peab toetusõigusliku ja muu rohumaa hektari kohta vähemalt 0,2 loomühikule vastaval arvul veiseid, lambaid või kitsi

Turvas ja erodeeritud mulla kaitse toetus

- Topelt rahastamise vältimiseks ei anta toetust toetusega hüvitatava sarnase tegevuse eest maa kohta, mille kohta antakse taotlejale
- 1) keskkonnasõbraliku majandamise toetust;
- 2) ökoalade toetust;
- 3) mesilaste korjealade toetust;
- 4) muud mulla- ja veekaitsetoetust;
- 5) väärtusliku püsirohumaa toetust.

Turvas ja erodeeritud mulla kaitse toetus

- Toetust ei anta ka maa kohta,
- mille kohta antakse poolloodusliku koosluse hooldamise toetust
- ja keskkonnasõbraliku puuvilja- ja marjakasvatuse toetust.
- Samas on sama maa kohta sellele toetusele lisaks võimalik taotleda
- mahepõllumajandusele ülemineku toetust ja mahepõllumajandusega jätkamise toetust
- ning kohalikku sorti taimede kasvatamise toetust

Turvas ja erodeeritud mulla kaitse toetus

- Toetuse ühikumäär mullakaitse tegevuse elluviimise eest on
- 70 eurot ühe hektari toetusõigusliku rohumaa kohta kalendriaastas

Pinnavee kaitse toetus

- Veekaitsevööndi laiend (kokku 50 m, st kas 30 või 40 m lisaks) hoitakse rohukamaras ja seda ei harita.
- Rohumaa ülekarjatamine on keelatud.
- Väetise ja reoveesette kasutamine, sõnnikuhoidla ja -auna ning punktkoormusobjekti (loomade söötmis- ja jootmiskoht) paigaldamine on veekaitsevööndi laiendis keelatud.
- Keemilise taimekaitsevahendi kasutamine on keelatud.
- Kohustuslik koolitus

Pinnavee kaitse toetus

- Toetust antakse pinnaveekaitse tegevuse elluviimise eest toetusõiguslikul rohumaal, mis on kindlaks määratud esimesel kalendriaastal esitatud taotluse alusel
- Pinnaveekaitse tegevust peab ellu viima viie järjestikuse kalendriaasta (*kohustuseperiood*) jooksul.

Pinnavee kaitse toetus

- Toetuse ühikumäär pinnaveekaitse tegevuse elluviimise eest on ühe hektari toetusõigusliku maa kohta kalendriaastas 220 eurot,
- kui toetusõiguslikud ja muud rohumaad moodustavad kalendriaastal kogu põllumajandusliku majapidamise põllumajandusmaast kokku kuni 20 protsenti.
- Toetuse ühikumäär pinnaveekaitse tegevuse elluviimise eest on ühe hektari toetusõigusliku maa kohta kalendriaastas 110 eurot,
- kui toetusõiguslikud ja muud rohumaad moodustavad kalendriaastal kogu põllumajandusliku majapidamise põllumajandusmaast üle 20 protsenti.

Põhjavee kaitse toetus

- Toetust antakse põhjaveekaitse tegevuse elluviimise toetusõiguslikul rohumaal, mis on kindlaks määratud esimesel kalendriaastal esitatud taotluse alusel (*kohustus*).
- Põhjaveekaitse tegevust peab ellu viima viie järjestikuse kalendriaasta (*kohustuseperiood*) jooksul.

Põhjavee kaitse toetus

- Toetust antakse taotleja kasutatava kokku vähemalt 0,30 hektari suuruse rohumaa kohta, mis vastab
- vähemalt ühele järgmisele tingimusele:
- see asub vähemalt 50 protsendi ulatuses kaitsmata põhjaveega alal või olulisel allika- ja karstialal;
- sellel asub allikas või karstivorm
- Lõikes 2 nimetatud rohumaa pindala määramisel võetakse arvesse põld pindalaga vähemalt 0,30 hektarit
- ühel põllumassiivil kõrvuti paiknevad põllud, mille pindala kokku on vähemalt 0,30 hektarit.

Loomade heaolu toetus

- Toetust antakse loomapidajale kes peab:
- 1) 2. maist kuni 31. augustini piimatõugu veiseid ja hobuseid kokku arvul, mis vastab vähemalt kahele
- loomühikule;
- 2) 30. aprilli seisuga emiseid, võõrdepõrsaid, kesikuid, nuumsigu ja nooremiseid kokku arvul, mis vastab
- vähemalt kahele loomühikule;
- 3) kohustuseaastale eelnenud kalendriaasta 1. maist kuni kohustuseaasta 30. aprillini vähemalt 50 munakana;
- 4) kohustuseaastale eelnenud kalendriaasta 1. maist kuni kohustuseaasta 30. aprillini vähemalt 350 vutti.
- Toetust ei anta looma kohta, kes on kantud mahepõllumajanduse registrisse mahepõllumajanduslikult peetava loomana

Loomade heaolu toetus

- Taotleja kannab andmed karjatamisperioodi, (hobused ja veised) karjatatud loomade liigi ja arvu ning karjamaa asukoha ja pindala kohta veeseaduse alusel peetavasse põlluraamatusse
- Ühte loomarühma kuuluvaid piimatõugu veiseid karjatatakse 2. maist kuni 31. augustini rohumaal vähemalt taotlusele märgitud arvu.
- Hobuseid, välja arvatud takke, karjatatakse 2. maist kuni 31. augustini rohumaal vähemalt taotlusele märgitud arvu.
- Taotlusele märgitud täkkusid samal perioodil kas karjatatakse või tagatakse neile pääs väliaedikusse.

Loomade heaolu toetus

- Toetuse ühikumäär põhitegevuse nõuete täitmise eest looma kohta aastas loomarühmade kaupa on järgmine:
- 1) 150 eurot piimalehma ja muu vähemalt kahe aasta vanuse piimatõugu veise kohta;
- 2) 50 eurot vähemalt kuue kuu vanuse piimatõugu veise, kohta;
- 3) 25 eurot alla kuue kuu vanuse piimatõugu veise kohta;
- 4) 50 eurot vähemalt kuue kuu vanuse hobuse kohta;
- 5) 40 eurot emise kohta;
- 6) 30 eurot võõrdepõrsa, kesiku, nuumsea, nooremise kohta;
- 7) 1,60 eurot munakana kohta;
- 8) 2,30 eurot vuti kohta.

Mesilaste korjeala toetus

- Toetust antakse taotlejale, kellel on vähemalt kümme mesilasperet või kui taotlejal on mesilasperede kasutamise kohta kokkulepe mesinikuga, kellel on vähemalt kümme mesilasperet.
- mesilaspered peetakse 30. aprilli seisuga ja on registreeritud põllumajandusloomade registris hiljemalt 5. mail

Mesilaste korjealade toetus

- iga ühe hektari toetusõigusliku maa kohta peab olema vähemalt üks 30. aprilli seisuga peetud mesilaspere
- tuleb mesilaste korjealal kasvatada vähemalt kolme korjetaime liiki või perekonda
- Korjetaimi tuleb kasvatada hiljemalt 15. juunist kuni 10. augustini ning samal ajavahemikul peavad olema mesilaspered korjetaimede põllu lähimast äärest kuni ühe kilomeetri kaugusel

Mesilaste korjealade toetus

- võib piirduda ka kahe korjetaime liigi või perekonna kasvatamisega kui taotleja kasutuses olev vähemalt 0,3 hektari suurune rapsi või rüpsi põllu lähim äär asub mesilasperedest kuni 1,0 km kaugusel.
- taotleja ei kasuta kohustuseaastal keemilisi taimekaitsevahendeid põllul, mille kohta toetust taotleb
- Mesilaste korjeala tegevusi tuleb ellu viia ühe kalendriaasta jooksul, mida loetakse kohustuseaastaks.

mes nõuandeteenistus
www.pikk.ee

Aitäh!

Lilia Kulli

Lilia.kulli@gmail.com

55672261

Europe Meelis Arengu
Põllumajandusloori
Euroopa ühendamise
maaspõllumajandusele